

30.9.2010

OM 171/43/2010

Liikenne- ja viestintäministeriö

Sähköpostinne 24.9.2010

LAUSUNTO LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖLLE VIESTINTÄMARKKINALAIN 60 C §:N MUUTOKSESTA

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa luonnoksesta viestintämarkkinalain 60 c §:n muutokseksi. Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Enimmäishinta

Viestintämarkkinalain 60 c §:n 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan asetuksella voitaisiin säätää yleispalveluliittymän hankkimisesta ja käytöstä aiheutuvien maksujen alueellisesta tai valtakunnallisesta enimmäishinnasta. Kysymys on tilanteista, joissa teleyritys on pykälän 1 momentin mukaan velvollinen tarjoamaan maantieteellisesti paikasta riippumatta liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Ehdotus merkitsee rajoitusta omistajan oikeuteen määrätä omaisuutensa käytöstä perittävän vastikkeen suuruudesta (vrt. PeVL 32/2004 vp, s. 2/I).

Sääntelyä on arvioitava perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatus omaisuuden suojan näkökulmasta samoin kuin lainsäädäntövallan siirtämistä ja asetuksen antamista koskevien perustuslain 80 §:n säännösten näkökulmasta.

Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että kun sääntely kohdistuu pörssiyhtiöihin tai muihin varallisuusmassaltaan huomattaviin oikeushenkilöihin, lainsäätäjän liikkumavara on omaisuuden suojan näkökulmasta lähtökohtaisesti suurempi kuin silloin, kun sääntelyn vaikutukset muodostuvat hyvin välittömiksi oikeushenkilön taustalla olevien luonnollisten henkilöiden asemalle (PeVL 61/2002 vp, s. 3—4, PeVL 34/2000 vp, s. 2). Valiokunta on viestintäverkon kaltaisen omaisuuden erityisluonne huomioon ottaen pitänyt teleyrityksille asetettavia velvoitteita perustuslainmukaisina, jos velvoitteet perustuvat lain täsmällisiin säännöksiin ja ovat omistajan kannalta kohtuullisia (PeVL 61/2002 vp, s. 4/I, PeVL 8/2002 vp, s. 3—4).

Sääntelyn tavoitteena on varmistaa erityisesti haja-asutusalueiden yleispalveluliittymien kohtuuhintainen saatavuus ja sitä kautta parantaa käyttäjien

asemaa. Sääntelyllä edistetään muun ohella perustuslain 12 §:n 1 momentissa turvatus sananvapauden toteutumista käytännössä. Enimmäishinnan asettamisella on siten perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet.

Perusoikeuskytkentäiseen sääntelyyn liittyvän lailla säätämistä koskevan vaatimuksen näkökulmasta on kuitenkin ongelmallista, että ehdotettu asetuksenantovaltuus on kirjoitettu täysin avoimeksi. Säännös ei ohjaa millään tavalla harkintavallan käyttöä enimmäishintaa asetettaessa tai sen suuruutta määritettäessä. Näin avoin sääntely ei merkitse laintasoisia takeita sille, että asetettavat enimmäishinnat olisivat omistajien kannalta kohtuullisia. (vrt. PeVL 32/2004 vp, s. 2)

Oikeusministeriön mielestä lakiin tulee valtiosääntöoikeudellisista syistä lisätä asetuksen antajan harkintavaltaa ohjaavat säännökset enimmäishinnan määräytymisen perusteista.

Ehdotetun säännöksen mukaan enimmäishinnasta säädettäisiin asetuksella. Koska asetuksen antajasta ei ole säännöksessä mainintaa, asetuksen antaisi perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto. Tämä onkin sopusoinnussa perustuslain mainitun säännöksen sen lähtökohdan kanssa, jonka mukaan ministeriölle voidaan osoittaa asetuksenantovaltaa lähinnä teknisluoteisissa sekä yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merkitykseltään vähäisemmissä asioissa (HE 1/1998 vp, s. 132/II, PeVL 33/2004 vp, s. 6). Enimmäishinnan sääntely ei oikeusministeriön mielestä ole mainitun kaltainen vähäinen asia. Nykyisen lainkirjoittamistavan mukaisesti säännökseen on kuitenkin lisättävä maininta valtioneuvostosta asetuksen antajana.

Hallituksen esitykseen jaksossa ”suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys” tulee tehdä selkoa enimmäishinnoittelua koskevasta ehdotetusta sääntelystä.

Ylijohtaja

Pekka Nurmi

Tutkija

Sini Kumpulainen